

SÅ GÅR DET FÖR SKOGSINDUSTRIN

Om den svenska pappers-, massa- och sågverksindustrin
Mars 2014

Om kvartalsrapporten

”Så går det för skogsindustrin” är en kvartalsredogörelse för utvecklingen och läget för skogsindustrin och dess delbranscher sågverks-, massa- och pappersindustrin. Informationen baseras på officiell statistik och på Skogsindustriernas statistik. Rapporten kommer ut fyra gånger per år och riktar sig till en bred läsekrets av beslutsfattare, journalister, analytiker och andra intressenter.

Rapporten finns även på <http://www.skogsindustrierna.org/pressrum/kvartalsrapport>.
De jämförelser som redovisas avser samma period föregående år om inte annat anges.

Sammanfattning

- Många olika åtgärder vidtas av företagen för att kompensera nedgången i efterfrågan på grafiska papper
 - omställning till produkter med högre tillväxt
 - mer specialiserade s.k. trähaltiga papper för exempelvis bok- och reklamtryck
 - olika slag av förpackningsmaterial
 - utveckling av nya biobaserade produkter. Detta är en process som ger resultat först på längre sikt.
- Stor industriinvestering i ökad massatillverkning i Sverige beslutad. Det visar på framtidstro för massatillverkning i Sverige.
- Papperstillverkningen i världen steg år 2013, trots lågkonjunktur, strukturell minskning av grafiska papper och trend mot allt lättare förpackningsmaterial.
- Efterfrågan på grafiska papper i Europa har fortsatt att minska 2013, sjätte året i följd.
- Efterfrågan på förpackningsmaterial såsom kartong och wellpappmaterial är bättre.
- Förbättrat marknadsläge för sågade trävaror.
- Exportvärdet för skogsindustriprodukter från Sverige minskade med två procent 2013, betydligt mindre tillbakagång än för exporten av alla varor.

Sågade trävaror

- Förbättrat marknadsläge innebär att produktionens av sågade trävaror ökar.
- Fortsatt högt beroende av efterfrågan från utomeuropeiska marknader.
- Rekordhög export till Japan och Kina under 2013. Mycket stark marknad för sågad furu i Egypten under vintern.

Papper & Massa

- Produktionen av papper återhämtar sig i många länder/regioner, men i varierande takt.
- Sverige: pappersproduktionen minskade med fem procent 2013; tillbakagången fortsatte i januari. Även pappersexporten från Sverige har minskat.
- Största delen av minskningen i den svenska pappersproduktionen kan hänföras till nedläggning av tidningspappersmaskiner.
- Prisbilden på olika papperskvaliteter i Europa är blandad.
- Sverige massa: högre produktion och något minskad export år 2013.
- Leveranser av massa globalt ökade med tre procent 2013, oförändrat i januari.
- Priset på blekt barrsulfatmassa har höjts flera gånger sedan slutet av 2012.

Fokus: Sveriges export och import av sågtimmer och massaved.

Innehållsförteckning

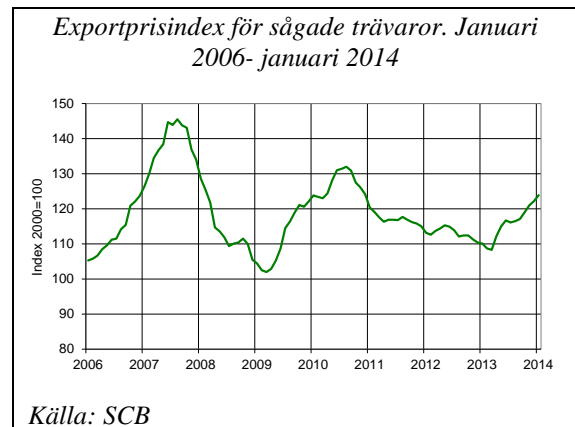
- Sågade trävaror, s. 2
- Massa, s. 5
- Papper, s. 7
- Exportvärde, investeringar, s. 12
- Fokus, s.14

Sågade trävaror

- Förbättrat marknadsläge innebär att produktionen ökar, främst i södra Sverige.
- Fortsatt högt beroende av efterfrågan från utomeuropeiska marknader.
- Rekordhög export till Japan och Kina under 2013. Mycket stark marknad för sågad furu i Egypten under vintern.

2013 blev ytterligare ett tufft år för de svenska sågverken. Det finns emellertid hopp om att 2014 blir bättre. Några av de viktigaste exportmarknaderna, särskilt Storbritannien och Egypten, har varit starka senaste tiden. Förra året blev ett genombrott för svensk export till Kina med en nära trefaldig export och goda möjligheter till betydligt mer.

Den svenska hemmamarknaden visar betydligt blygsammare tillväxt. Läget har dock förbättrats något sedan förra sommaren vad gäller efterfrågan på byggprodukter. När byggaktiviteten säsongsmässigt tar fart under kommande månader kommer det att visa sig om den positiva trenden håller i sig.

Trävarupriserna har haft en positiv utveckling den senaste tiden. Det ska dock nämnas att den positiva utvecklingen sedan första kvartalet i fjol fått hjälp av att kronan försvagats successivt jämfört med de då mycket starka kronnivåerna. Det framgår av "Valutaindex för trävaruexport" där man även ser att kronan, trots viss försvagning, ligger kvar på en historiskt stark nivå, vilket tydligt påverkar sågverkens konkurrenskraft.

”Valutaindex för trävaruexport”, 2000 – februari 2014

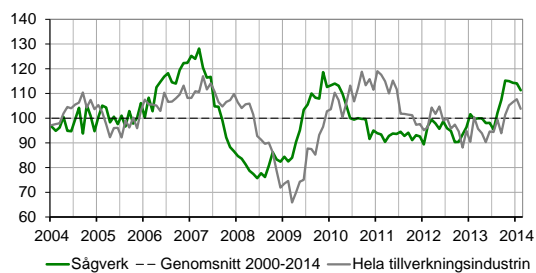

Källa: Sveriges Riksbank och Skogsindustrierna

Sågverken har gått igenom ”den värsta krisen på 40 år” och även om mycket har förbättrats jämfört med för ett år sedan är vinstmarginalerna fortfarande små eller till och med på fel sida om nollstrecket.

Sammantaget är den generella marknadsbilden ganska positiv utan att det för den skull är något rejält drag i den viktigaste regionen Europa som helhet.

Förtroendeindikator ”Sågverk och träimpregneringsindustri” januari 2004–februari 2014

Källa: Konjunkturinstitutet

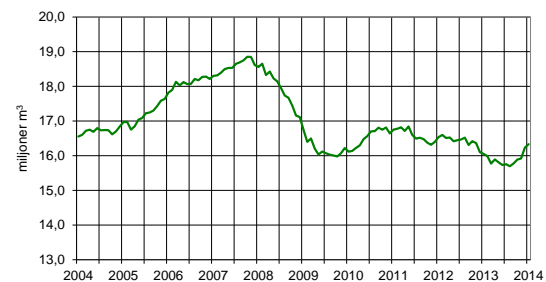
Denna bild bekräftas av Konjunkturinstitutets förtroendeindikator¹ för sågverk som ligger kvar på en förhållandevis hög nivå.

¹ Konjunkturbarometern februari 2014, Konjunkturinstitutet. Förtroendeindikatorn är en sammanvägning av enkätsvar på ett antal frågor om läget och framtidsutsikterna.

Ökande produktion och leveranser

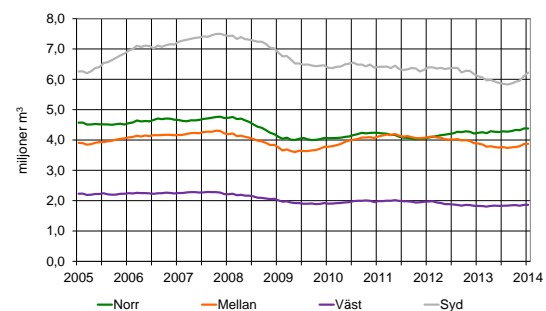
Produktionen 2013 blev 16,2 miljoner kubikmeter. Det är marginellt mer än året innan, men ganska långt från rekordproduktionen 18,6 miljoner kubikmeter från 2007.

Produktion av sågade trävaror i Sverige 2004–januari 2014, rullande 12 månader

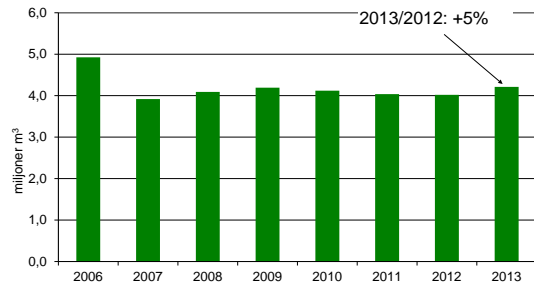
Produktionstakten har dock ökat senaste halvåret och takten för närvarande motsvarar nästan 17 miljoner kubikmeter. Produktionen ökar mest i södra Sverige. Det är naturligt eftersom kapacitetsutnyttjandet under de sämre tiderna varit särskilt lågt i söder. När marknaden nu är bättre kan produktionen åter öka.

Produktion av sågade trävaror per region januari 2005–januari 2014, rullande 12 månader

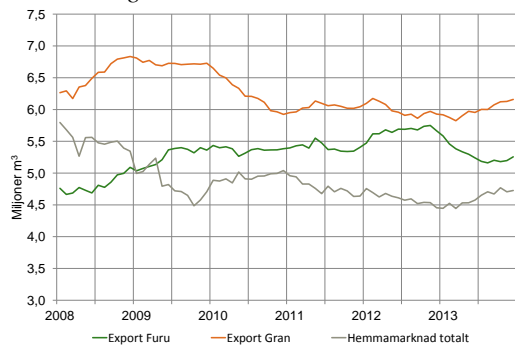

Om man tittar på leveranserna från sågverken under fjärde kvartalet och jämför med föregående år är det visserligen långt kvar till nivån under högkonjunkturen 2006, men ändå den högsta nivån sedan 2009.

Leveranser av sågade trävaror från svenska sågverk under fjärde kvartalet

Leveranser av sågade trävaror från svenska sågverk. Rullande 12 månader

Utvecklingen för furuexport är mer positiv än för gran. Här har en successiv förbättring på Egyptenmarknaden påverkat. Trots den starka avslutningen för Egypten nådde totalvolymen för året ändå inte upp i fjolårets nivå utan stannade 15 procent lägre. Däremot behöll landet placeringen som det näst största exportlandet.

Exporten till vår största exportmarknad Storbritannien var den enda större Europa-marknaden dit Sverige exporterade mer 2013 än året innan. Exporten till Japan blev rekordhög. Aldrig tidigare har så stora volymer skeppats till Japan, drygt 950 000 kubikmeter.

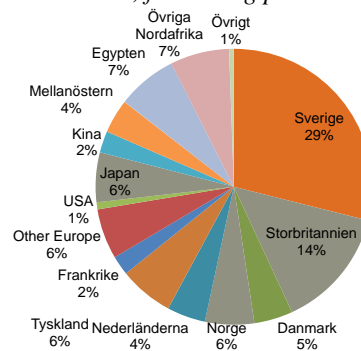
Med tanke på den mycket starka exporttillväxten måste Kina nämnas som vanligt. Kina köper bara två procent av den svenska produktionen, men ökningstakten och potentialen är mycket hög.

Exporterad volym sågade och hyvlade trävaror januari-december 2013 samt procentuell förändring

	Sågat och hyvlat (1000 m³)	Förändring jämfört med förra året
Storbritannien	2316	2%
Tyskland	1037	-6%
Norge	940	-2%
Danmark	738	-3%
Nederländerna	734	-9%
Frankrike	372	-20%
Övriga Europa	961	-8%
Export Europa	7098	-4%
Egypten	1145	-15%
Japan	951	20%
Mellanöstern	652	-10%
Kina	410	188%
USA	135	47%
Övriga Afrika	1130	-10%
Övrigt	90	-2%
Export totalt	11612	-2%

Källa: SCB. Volymer avrundade till närmaste 10 000 m³.

Svenska sågverks leveranser januari-december 2013, fördelning per marknad

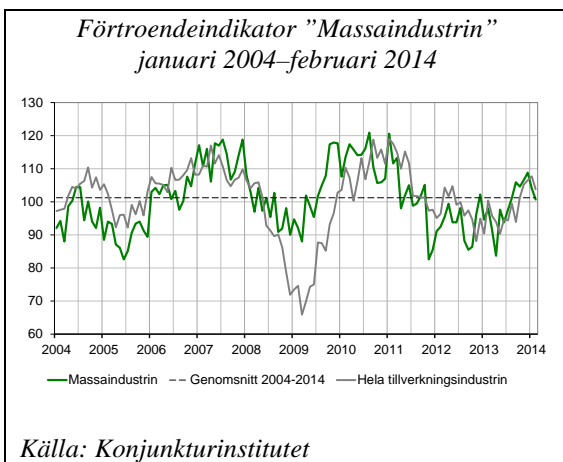
Källa: SCB, Skogsindustrierna

Massa

- Sverige: högre produktion och något minskad export år 2013.
- Leveranser globalt ökade med tre procent år 2013; oförändrad nivå i januari 2014.
- Priset på blekt barrsulfatmassa har kunnat höjas flera gånger.

Fortsatt god efterfrågan på massa globalt med god balans mellan utbud och efterfrågan har möjliggjort prishöjningar.

Förtroendeindikatorn² för massaindustrin i Sverige har dock vänt ner de senaste två månaderna, efter att med några mindre avbrott ha stigit sedan början av 2013. Indikatorn ligger på sitt historiska genomsnitt och något lägre än tillverkningsindustrin totalt. Nedgången förklaras huvudsakligen av att massatillverkarnas förväntningar på produktionsvolymen har sjunkit.

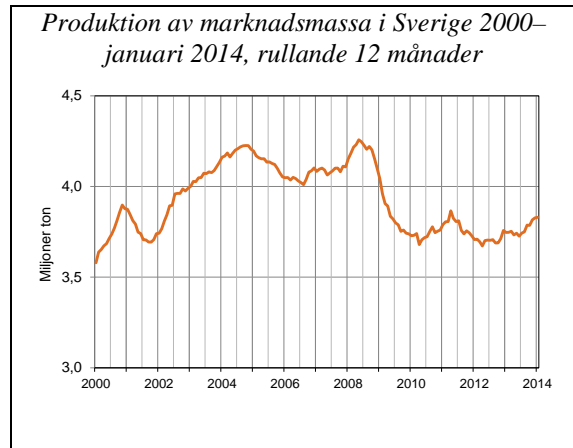
Sverige – produktionen ökar

Produktionen av massa³ i Sverige fortsatte att återhämta sig under 2013 och blev två procent

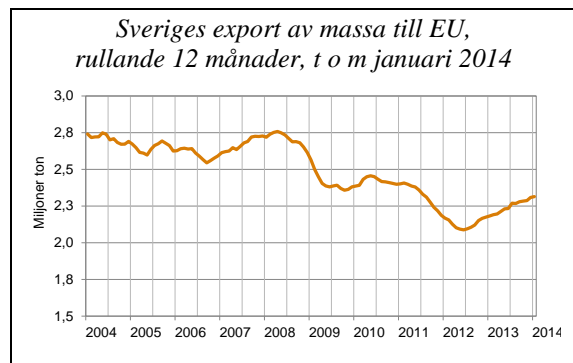
² Konjunkturbarometern februari 2014, Konjunkturinstitutet. Förtroendeindikatorn är en sammanvägning av enkätsvar på ett antal frågor om läget och framtidsutsikterna.

³ I denna rapport behandlas enbart den massa som säljs på den öppna marknaden, till skillnad

högre än året före, 3,8 miljoner ton. I januari 2014 fortsatte produktionsökningen.

Exporten av massa förstärktes under 2013 men blev trots det marginellt lägre än 2012. Exporten till EU steg med sex procent under 2013 och i januari 2014 fortsatte leveranserna till EU att öka.

Efter en stark uppgång under 2011 – 2012 av massaexporten till länder utanför EU, gick den tillbaka under 2013, och andelen av den totala massaexporten till länder utanför EU är i januari 2014 30 procent. Asien dominerar för leveranser utanför EU, och Kina är det enskilt största mottagarlandet efter Tyskland. Exporten från Sverige till Kina minskade 2013, i linje med

från massa som tillverkas för brukens egen pappersproduktion.

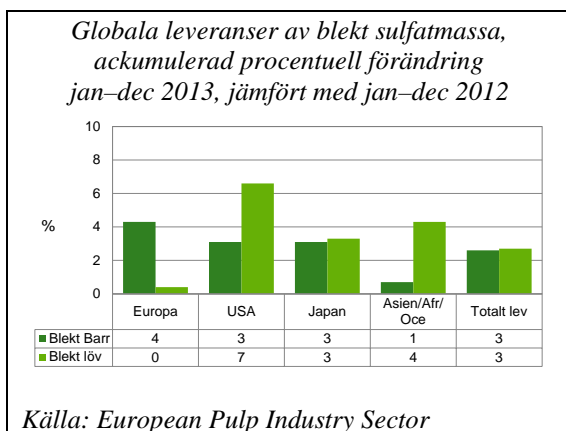
dämpad tillväxttakt i Kinas massaförbrukning generellt.

Så kallad dissolvingmassa, som till stor del används för textilframställning, är en inte obetydlig del av exporten till några av länderna i Asien, bland andra Kina och Indien. Efterfrågan på dissolvingmassa ökar, samtidigt som mycket ny kapacitet tillkommit på flera håll genom omställning av massatillverkningen.

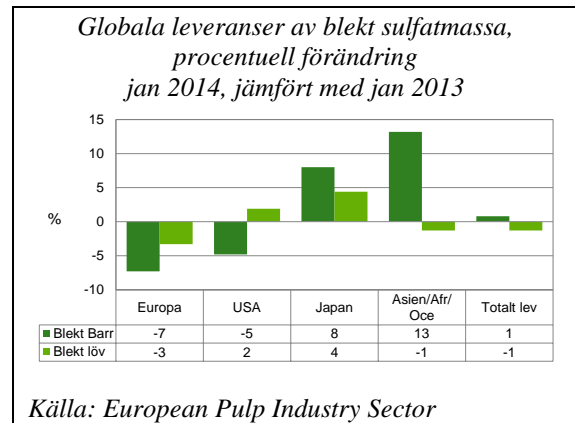
Internationellt – ökade leveranser till alla regioner 2013

Massaleveranserna globalt fortsatte att öka år 2013 och var tre procent högre än föregående år. De uppgick totalt till omkring 43 miljoner ton, och ökningen skedde till alla regioner, vilket framgår av följande diagram. Till Kina steg leveranserna med nära fem procent. Det är en betydligt lägre ökningstakt än tidigare år och speglar avmattningen i Kinas pappersproduktion.

I januari 2014 ökade leveranserna på nytt starkt till Kina, som konsumerar nära en fjärdedel av världens avsalumassa. Övriga regioner utom

Japan såg en nedgång i leveranserna i januari. En orsak till nedgången kan vara extrema väderförhållanden i USA och Kanada.

Lagren av blekt sulfatmassa hos tillverkarna globalt steg i januari med fem dagar till 37 dagar och är därmed tillbaka på samma nivå som för ett halvår sedan. För massa av lövved steg lagren kraftigt, medan för massa av barrved, som är den enskilt största massaprodukten i Sverige, steg lagren till 30 dagar, vilket bedöms som lågt.

Förändrat utbud

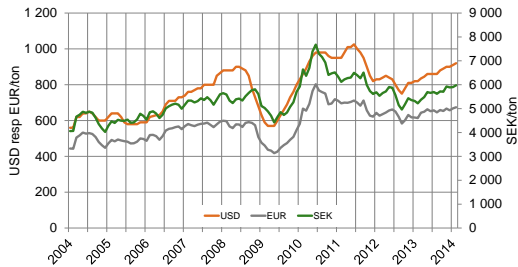
Konkurrensen på massamarknaden har ändrats genom att massa som tidigare användes vid integrerade pappersbruk efter nedläggning av papperstillverkningen nu säljs som marknads-massa. Det har bland annat fått till följd att Finland sedan ett par år är större leverantör än Sverige av blekt barrsulfatmassa.

Utbudet har också ökat under 2013 då en ny stor massafabrik med en årskapacitet på över 700 000 ton blekt barrsulfatmassa startade i Ryssland. Samtidigt har viss massacapacitet lagts ner i Europa, exempelvis i Norge med 400 000 ton.

Prishöjningar sedan slutet av 2012

Massapriset kan röra sig snabbt uppåt eller nedåt, se följande diagram. Lagerförändringar, kapacitetsutnyttjande och marknadsförväntningar hos köpare och säljare har stor inverkan på prisutvecklingen. Även valutakursförändringar kan ha betydelse.

Pris blekt barrsulfat i Västeuropa t o m februari 2014 (i USD samt omräknat till EUR vä skala, omräknat till SEK hö skala)

Källa: RISI/PPI, Skogsindustrierna

Massapriset har höjts elva gånger från den tidigare bottennivån i september 2012 till 920 dollar i februari 2014. Höjningen har varit 170 dollar, motsvarande 23 procent. Genomsnittligt under 2013 jämfört med 2012 höjdes priset i dollar med sex procent, medan omräknat till svenska kronor höjningen stannade vid endast två procent eftersom den svenska kronan stärkts. För köparna inom EU höjdes priset tre procent; även euron har stärkts mot dollarn.

Papper

- Sverige: Pappersproduktionen i Sverige gick tillbaka med över fem procent år 2013; tillbakagången fortsatte i januari 2014. Nedgången förklaras av stängning av maskiner för grafiskt papper.
- Även pappersexporten har minskat.
- Omställning av en del produktion från grafiska papper till olika slag av förpackningsmaterial har inletts på en del bruk.
- Produktionen återhämtar sig i många länder, med varierande takt. Pappersproduktionen i världen steg med drygt en procent till 404 miljoner ton år 2013.
- Efterfrågan på grafiska papper i Europa har på sex år (2007 – 2013) minskat med omkring en fjärdedel. I januari har minskningen fortsatt med fyra procent.

Pappersproduktionen i Sverige gick tillbaka med över fem procent år 2013. Tillbakagången fortsatte i januari 2014

Efterfrågan på papper är fortfarande svag, men taktén i produktionsminskningen dämpades mot slutet av 2013 och i flera länder har produktionen vänt uppåt, efter flera års tillbakagång.

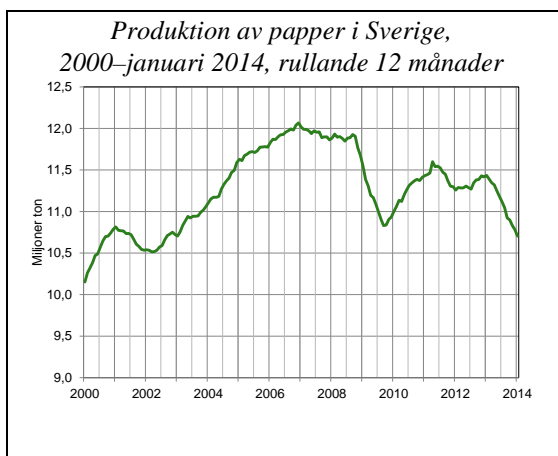
Utöver den långvariga svaga konjunkturen bidrar den strukturella nedgången i förbrukningen av tidnings- och annat grafiskt papper till produktionsminskningen. Mycket tillverkningskapacitet har lagts ner genom stängning av pappersmaskiner i flera länder, framförallt i Europa och Nordamerika. I Europa stängdes förra året en miljon ton tidningspapper (huvuddelen i Sverige) och 800 000 ton magasinsspapper (i Tyskland, Finland, Frankrike och Sverige). Även inom andra kvalitetsområden stängdes maskiner, men ny kapacitet tillkom också, bland annat inom förpacknings- och hygienpappersområdet.

Flera företag, i Sverige och i andra länder, har ändrat eller kompletterat sin produktmix bort från grafiska papper och startat tillverkning av förpackningsmaterial, se mera om detta i förra kvartalsrapporten (december 2013, sid 8). Kvantiteterna är ännu så länge små. Ett annat sätt att möta den minskade tidningspappersförbrukningen är att ställa om till produktion av mera specialiserade så kallade trähaltiga tryckpapper med starkare efterfrågan, exempelvis för reklamtryck eller boktryck.

I Sverige sjönk pappersproduktionen under 2013 med över fem procent, motsvarande drygt 600 000 ton, till 10,8 miljoner ton. Den största delen av minskningen förklaras av att sammanlagt fyra tidningspappersmaskiner med

en årskapacitet på 850 000 ton stängts från slutet av 2012. Även en maskin för tillverkning av magasinssapper lades ner hösten 2013.

Förpackningsmaterial, som nu utgör drygt hälften av den svenska papperstillverkningen, visar en relativt sett bättre utveckling även om det svaga konjunkturläget dämpat efterfrågan. Tillverkningen av wellpappmaterial och kartong steg år 2013. Den starka svenska kronan har försämrat de svenska brukens konkurrenskraft och bidragit till svagare utfall.

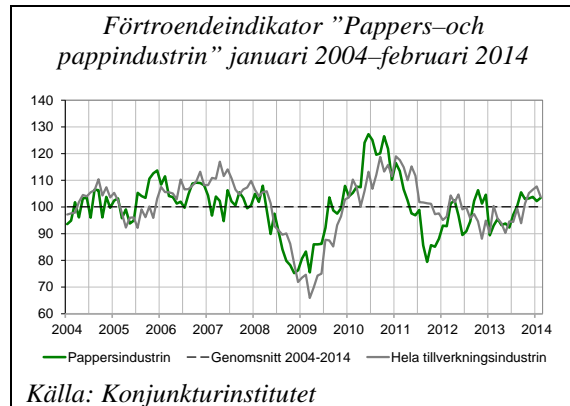

I januari 2014 fortsatte produktionsminskningen av papper med stark tillbakagång för tidningspapper.

Förtroendeindikatorn på stabil nivå de senaste fem månaderna

Förtroendeindikatorn⁴ för pappersindustrin har legat stabilt något över sitt historiska genomsnitt de senaste fem månaderna. Orderingången har förstärkts och en majoritet av företagen väntar oförändrad eller ökad produktion de närmaste tre månaderna.

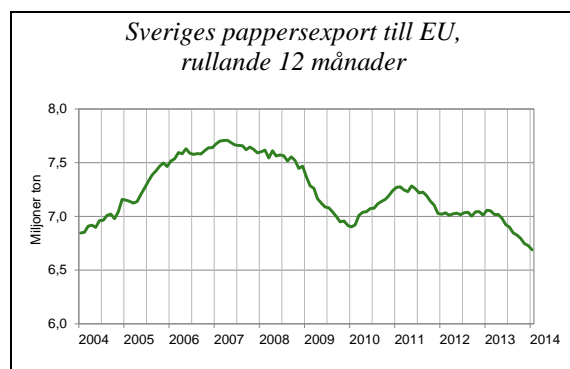
⁴ Konjunkturbarometern februari 2014, Konjunkturinstitutet. Förtroendeindikatorn är en sammanvägning av enkätsvar på ett antal frågor om läget och framtidsutsikterna.

Exporten av papper har minskat – starkast för tidningspapper

Svag efterfrågan i omvärlden och den strukturella nedgången i konsumtionen av grafiskt papper påverkade Sveriges pappersexport negativt och den sjönk med drygt fem procent år 2013 till 9,7 miljoner ton. Nedgången fortsatte i januari. Tidningspapper är den kvalitet för vilken exporten sjunkit mest eller med 22 procent år 2013 och med 38 procent i januari – en följd av stängda maskiner. Alla kvalitetsområden har berörts av exportdämpningen med undantag för mjukpapper som visat god ökning, och även exporten av wellpappmaterial har ökat.

Exporten till EU, den svenska pappersindustrins huvudmarknad, har fortsatt att gå tillbaka och sjönk med fyra procent år 2013. Minskningen fortsatte i januari (se följande diagram). Efterfrågan har dock varit relativt sett starkare i flera av de EU-länder som tillhört forna Östeuropa, men även till dessa länder dämpades den svenska exporten successivt under 2013 och stannade på samma volym som 2012.

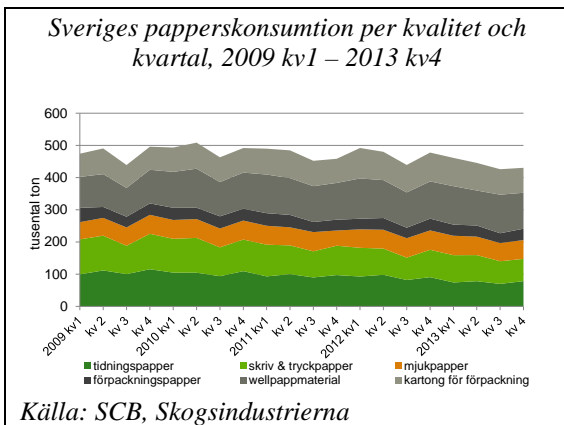

Till Asien som helhet sjönk exporten med tio procent under 2013, och även till det enskilt största mottagarlandet, Kina, gick exporten tillbaka totalt sett. Sveriges pappersexport till Kina domineras av förpackningsmaterial, som steg marginellt.

Leveranser till Sveriges minskar

Liksom i så många andra länder sjunker konsumtionen av papper i Sverige. Sedan senaste toppåret 2007 har konsumtionen minskat från 2,2 miljoner ton till 1,8 miljoner ton. Det är konsumtionen av grafiska papper inklusive tidningspapper som gått tillbaka medan användningen av wellpappmaterial och kartong ökat.

Det är de inhemska leveranserna som svarat för största delen av konsumtionsminskningen, medan importen av papper har legat tämligen konstant på omkring 750 000 ton de senaste åren. År 2013 gick de inhemska leveranserna tillbaka med nio procent till drygt en miljon ton, och i januari fortsatte minskningen. En förklaring till minskade leveranser till den svenska marknaden kan vara att företag med produktion utanför Sverige specialiserar sin produktion, vilket därmed ökar handeln över gränserna.

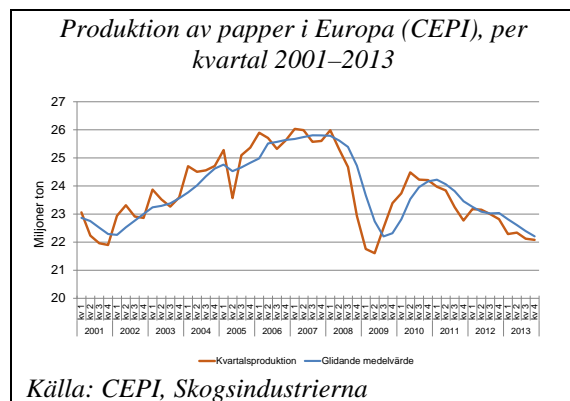
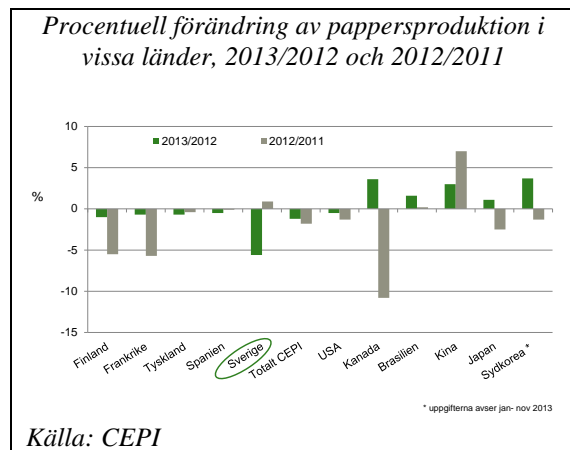

Produktionen återhämtar sig i många länder, med varierande takt

Trots dämpad konjunktur och strukturell minskning av förbrukning och produktion av grafiska papper ökade pappersproduktionen i världen med drygt en procent till 404 miljoner ton under 2013, efter en marginell ökning år

2012. En trend som bidrar till att hålla nere volymökningen är tillverkning av allt lättare förpackningsmaterial, med bibehållen funktion.

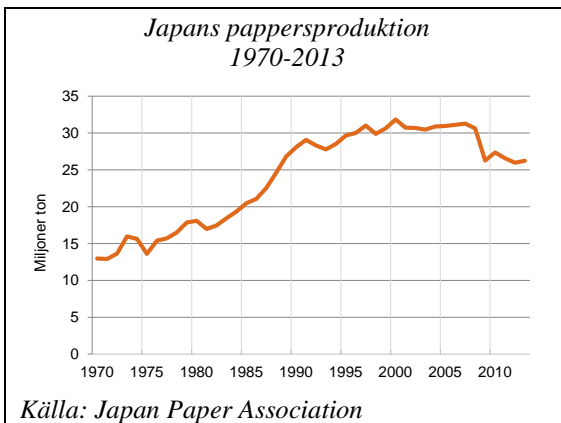
Tillväxten i pappersproduktionen är emellertid ojämnt fördelad. Det är främst i tillväxtländerna som pappersproduktionen ökat – i länder som Kina, Indien, Indonesien, Brasilien. I Europa och USA fortsatte nedgången för tredje året i rad. I Europa blev nedgången drygt en procent medan i USA var tillbakagången marginell. I Kanada vände pappersproduktionen starkt uppåt, med nära fyra procent, efter att ha halverats över en drygt tioårsperiod. Tillväxttakten i Kina har dämpats kraftigt.

I Europa visade alla de större tillverkningsländerna – Tyskland, Sverige, Finland – en minskad produktion år 2013. Storbritannien, Polen och Nederländerna är exempel på länder med ökad produktion år 2013, för Polens del en mångårig produktionsökning.

Tyskland har de senaste åren lyckats hålla upp sin produktion på tämligen oförändrad nivå mellan 22 och 23 miljoner ton. Sverige är – trots minskning med 1,3 miljoner ton eller tio procent sedan toppåret 2006 – Europas näst störste papperstillverkare efter Tyskland. I Finland har tillverkningen gått tillbaka med 3,7 miljoner ton eller drygt 25 procent de senaste sex åren och var 2013 10,6 miljoner ton.

Brasiliens papperstillverkning fortsätter att växa och var år 2013 nästan lika stor som Sveriges eller 10,5 miljoner ton. Också i Sydkorea är papperstillverkningen stark och växte förra året med nära fyra procent till 11,7 miljoner ton. Produktionsminskningen i Japan tycks ha bottnat.

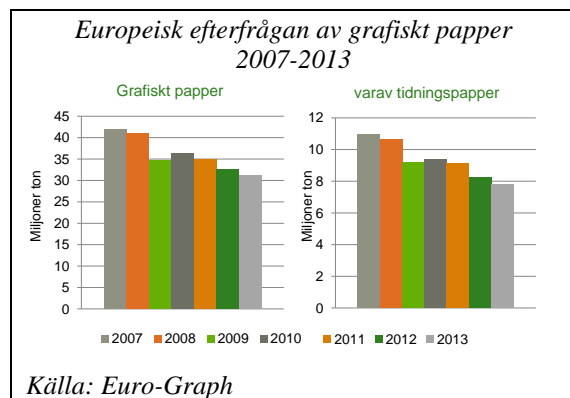
I Europa sjönk tillverkningen av grafiska papper, inkl. tidningspapper, med fem procent år 2013, medan efterfrågan på övriga kvaliteter var starkare och tillverkningen steg; wellpappmaterial respektive kartong ökade med två procent.

Konsumtion, efterfrågan och prisutveckling i Europa

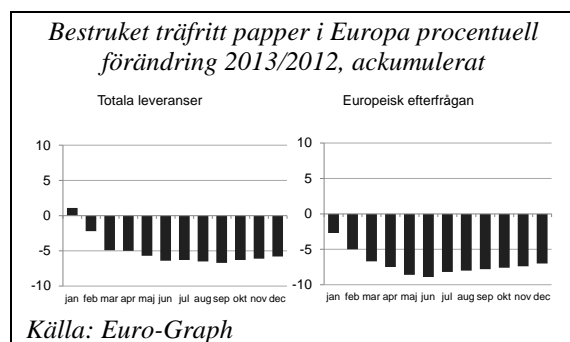
Konsumtionen av papper i Europa bedöms ha minskat med mellan 1 och 1,5 procent år 2013. Efterfrågan på grafiska papper (inklusive tidningspapper) är fortsatt svag. Konsumtionen i Europa sjönk år 2013 för sjätte året i följd; med fem procent. I januari 2014 noterades fortsatt tillbakagång.

Leveranserna av grafiska papper från europeiska tillverkare till Europa sjönk drygt fem procent under 2013. Europeiska tillverkare söker nya

marknader utanför Europa, och nära en femtedel av leveranserna går till dessa marknader. Efter stark ökning tidigare år gick emellertid dessa leveranser under 2013 tillbaka i ungefär samma takt som leveranserna till Europa. Den starkaste nedgången i efterfrågan har drabbat tidningspapper, medan för bestruket magasinsspapper har efterfrågan de senaste fem åren varit stabilare.

I följande diagram visas den ackumulerade utvecklingen av leveranser av så kallat träfritt bestruket tryckpapper från bruk i Europa till alla marknader (vänstra delen) och efterfrågan av denna papperskvalitet i Europa (högra delen). Efterfrågan definieras som summan av leveranser från europeiska bruk och import till Europa. Nedgången i leveranser och efterfrågan hejdades från mitten av 2013, men i januari 2014 fortsatte nedgången.

Förpackningsmaterial hade en starkare efterfrågan under fjolåret. Konsumtionen av kartong – för exempelvis livsmedel och läkemedel – beräknas ha ökat med fyra procent och konsumtionen av wellpappmaterial med drygt två procent.

Priset⁵ på tidningspapper höjdes på vissa marknader från början av 2014, efter att ha haft en nedåtgående trend sedan två år tillbaka. Genom att anpassa produktionen till efterfrågan genom nedläggning av kapacitet, bland annat har maskiner stängts i Sverige, har marknadsbalansen förbättrats. För bestruket magasinsspapper har ytterligare nedläggningar av kapacitet aviserats, vilket väntas förbättra marknadsbalansen.

Priset på så kallat obestruket träfritt papper pressades i början av året, trots leveransökning och stigande efterfrågan i januari. För motsvarande bestrukna kvalitet har priset varit stabilt de senaste månaderna.

För färskfiberbaserad kartong kunde priset höjas i början av året, och orderläget rapporteras som tillfredsställande.

För oblekt kraftliner (ytskikt i wellpapp) har priset pressats ner under hösten men flera tillverkare rapporterar nu god balans mellan utbud och efterfrågan och prishöjningar har aviserats till andra kvartalet.

Den generellt något mera positiva bilden för förpackningsmaterial är gynnsam för svensk pappersindustri med stor andel förpackningsmaterial i tillverkningen.

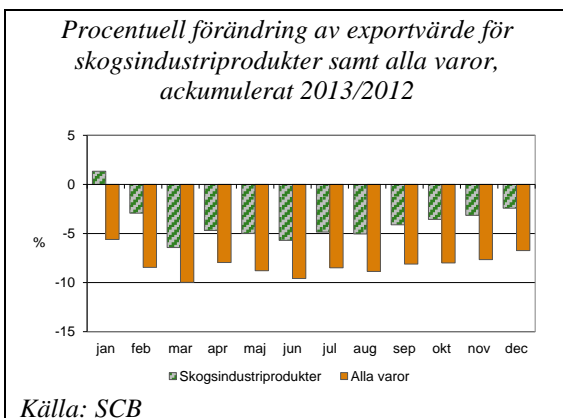
⁵ *Prisutvecklingen i Tyskland får här tjäna som indikator på prisutvecklingen i lokal valuta för svenska exportleveranser eftersom Tyskland är Sveriges enskilt största exportmarknad för papper sammantaget. Prisutvecklingen kan dock vara annorlunda på andra viktiga marknader såsom Storbritannien, USA och Kina. Även för enskilda kvaliteter från ett företag kan prisutvecklingen vara annorlunda än den generella bild som ges här. Källa för prisuppgifterna är RISI och avser till och med februari 2014.*

Exportvärde, investeringar

- Exportvärdet för skogsindustriprodukter minskade med två procent år 2013, vilket är en betydligt mindre tillbakagång än vad som gäller exporten av alla varor.
- Mer än hälften av skogsindustriexporten är export av papper.
- I massa- och pappersindustrin ökar investeringarna något år 2014, men går tillbaka i sågverksindustrin.
- Stor industriinvestering i utbyggd massatillverkning är beslutad.

Exportvärdet av skogsindustriprodukter gick tillbaka år 2013 men nedgången bromsade in från mitten av året. Tillbakagången betydligt lägre än för den totala varuexporten.

Värdet av Sveriges skogsindustriexport sjönk år 2013 med två procent till 120 miljarder kronor. Av diagrammet nedan framgår att nedgången bromsade in från mitten av året. För sågade trävaror skedde en stark återhämtning i exportvärdet under året, men trots detta blev exportvärdet en procent lägre än 2012 eller drygt 22 miljarder kronor. Även för massa skedde en stark återhämtning och exportvärdet var ungefär oförändrat jämfört 2012, omkring 17 miljarder kronor. För papper, som utgör över hälften av exportvärdet för skogsindustriprodukter, var återhämtningen inte lika stark och exportvärdet blev nära tre procent lägre än 2012 eller 65 miljarder kronor. Volym, pris och valutakurser samspekar för utvecklingen av exportvärdet.

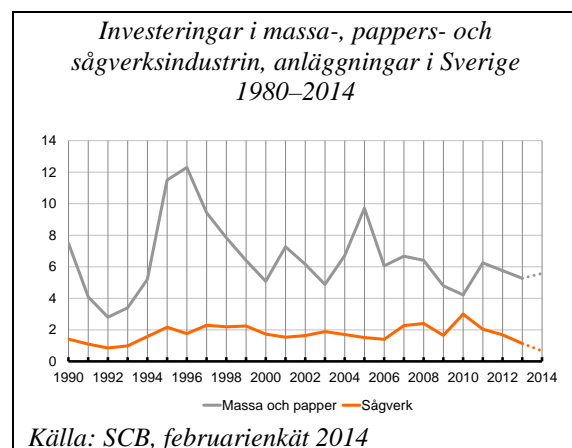
Exporten från Sverige av alla varor sjönk med sju procent i värde under 2013. Särskilt stark exportminskning noterades för järnmalm, järn, stål (16-18 procent) och för elektronik- och telekom med nio procent.

Skogsindustriexporten sjönk alltså betydligt mindre än den totala varuexporten.

Investeringarna ökar något 2014 i massa- och pappersindustrin men går tillbaka i sågverksindustrin.

Investeringarna⁶ i skogsindustrins svenska anläggningar uppgick år 2013 till nära nio miljarder kronor. Flera investeringar gjordes för bättre resurs- och energieffektivitet och lägre produktionskostnader. I sågverken installerades nya såglinjer för bättre råvaruutnyttjande och högre kvalitet, liksom nya torkar för ökad torkkapacitet. Investeringar avser också nya biobränslepannor för att minska användningen av fossilt bränsle.

Investeringarna i massa- och pappersindustrin ligger på nivån 5,3 miljarder kronor, med en liten uppgång väntad under 2014. För sågverken dras investeringarna ner.

⁶ SCB Investeringsenkät februari 2014

Investeringarna i tillverkningsindustrin i Sverige väntas öka något 2014, i löpande priser, efter en nedgång 2013.

Stor investering i massatillverkning planeras.

Södra har beslutat att investera i ökad massaproduktion vid massabruket i Värö. Investeringen kommer att öka produktionen med 275 000 ton pappersmassan till 700 000 ton.

Anläggningen beräknas tas i drift tredje kvartalet 2016. Investeringsbeloppet är beräknat till fyra miljarder kronor och kommer att synas i investeringsnivåerna för massa- och pappersindustrin år 2015-2016, eventuellt till viss del även 2014, i kommande investeringsenkäter från SCB.

Fokus: Sveriges export och import av sågtimmer och massaved

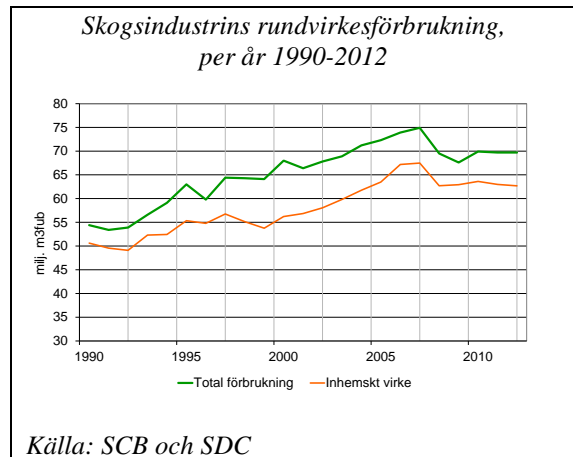
- Virkesförrådet i Sveriges skogar är rekordhøgt och det växer hela tiden, trots att virkesförbrukningen har økat med 40 procent sedan början av 90-talet.
- Skogsindustrin kommer även fortsatt efterfråga mycket virke.
- Rundvirkesimporten från Norge har økat kraftigt de senaste två åren.

Fortsatt høgt virkesbehov i Sverige

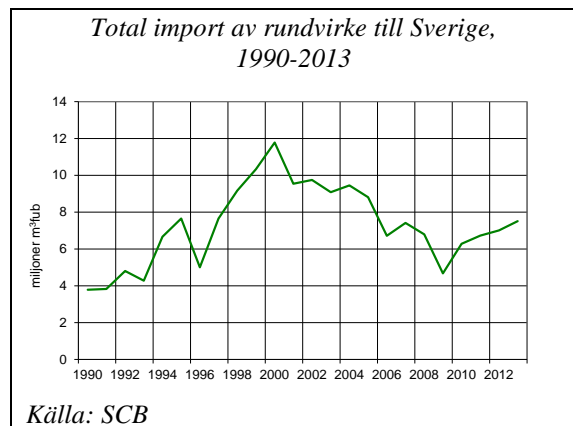
Mellan 1990 och 2007 växte svensk skogsindustri kraftigt och därmed även virkesförbrukningen. Virkesförbrukningen økade med 20 miljoner kubikmeter under perioden. Det motsvarar en økning med nästan 40 procent. För timmer var økningen mycket høg, mer än 50 procent. Efter toppen 2007 kom så lågkonjunkturen och industrins behov av virke minskade naturligt. Men trots detta förbrukar industrin alltså fortfarande historiskt sett stora volymer virke.

Mycket har skrivits om nedläggningar och strukturovandlingen i pappersindustrin. En del produkter minskar medan andra växer. I denna rapport's septembernummer (2013) konstaterades att nettoeffekten av nedläggningarna (av främst returfiberbaserad tidningspapperskapacitet) i Sverige de senaste åren och kapacitetsøkningar förväntas bli ett minskat vedbehov med omkring en miljon kubikmeter i Sverige. Samtidigt har nedläggningar i Norge minskat vedbehovet där betydligt mer, vilket är en förklaring till økad import från Norge.

Denna minskning kommer att mer än väl att vägas upp av Södras nyligen aviserade økning av massaproduktionen i Värø med ytterligare 275 000 ton. När det gäller sågverken finns kapacitet att producera minst lika mycket som 2007 och marknaden för träprodukter växer. Industrin kommer alltså behöva virke även framöver.

Hur har då skogsindustrin fått tag på all denna råvara? Först och främst handlar det om ett stabilt økande utbud från de svenska skogarna där vi idag trots den økade avverkningsaktiviteten avverkar betydligt mindre än tillväxten. Men fram till millennieskiftet var det i lika høg grad kraftigt økande import från främst Baltikum, men även Ryssland som bidrog. En andra fas 2001-2005 kan därefter urskiljas då industrin minskade sitt beroende av import något medan avverkningsnivåer i Sverige økade desto mer.

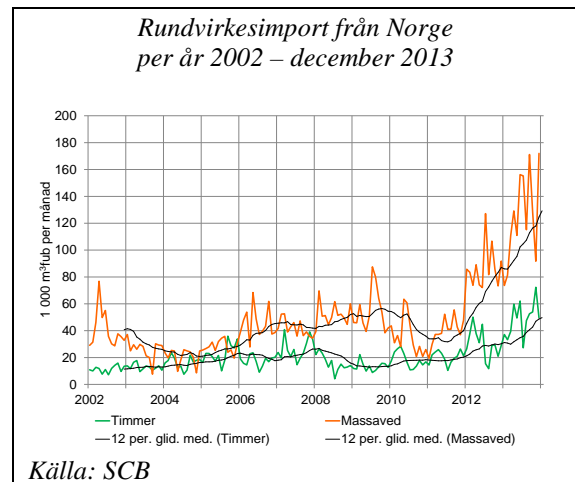

Avverkningsnivån låg alltså på rekordnivå 2005 då stormen Gudrun spädde på med ett onormalt høgt virkesutbud. God timing med högkonjunkturen 2006-2007 innebar att virket kom väl till pass för ännu høgre produktion. Att importmøjligheterna efter 2005 varit sämre, på grund av de ryska virkestullarna, blev ett mindre

problem för industrin eftersom det sammanföll med lågkonjunkturen.

När vi nu är på väg ur lågkonjunkturen och industrin åter behöver mer virke vänder man sig istället västerut. Norge har öppnats som en huvudmarknad för import. Importen från Baltikum är fortfarande större men trenden är tydlig.

Redan 2012 ökade importen från Norge då industrierna vid Vänern började importera större mängder massaved. Ökningen har fortsatt och under andra halvan av 2013 har importen legat på en nivå motsvarande gott och väl två miljoner kubikmeter.

Om svensk skogsindustri

Skogsindustrin är en av Sveriges viktigaste basindustrier. Av svensk industris sysselsättning, omsättning och förädlingsvärde svarar skogsindustrin för 9 – 12 procent. Andelen av den svenska varuexporten är 11 procent, vilket motsvarade 120 miljarder kronor år 2013. Den svenska skogsindustrin är starkt exportinriktad. Av massa- och pappersproduktionen exporteras nära 90 procent, och motsvarande för sågade trävaror är nära 75 procent. Sverige är världens tredje största exportör sammanlagt av papper, pappersmassa och sågade trävaror.

Om branschorganisationen Skogsindustrierna

Skogsindustrierna är massa- och pappers- samt den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och papperstillverkare i sammanlagt 23 företag/koncerner och cirka 125 sågverk inom cirka 60 företag/koncerner. Organisationens uppgift är att stärka företagets konkurrenskraft och verka för en ökad användning av skogsbaserade produkter. Arbetsgivarverksamheten bedrivs tillsammans med gruvsektorn och stål- och metallsektorerna inom organisationen Industriarbetsgivarna.

Om Kvartalsrapporten ”Så går det för skogsindustrin?”

”Så går det för skogsindustrin” är en kvartalsredogörelse för utvecklingen och läget för skogsindustrin och dess delbranscher sågverks-, massa- och pappersindustrin. Informationen baseras på officiell statistik och på Skogsindustriernas statistik. Kvartalsrapporten är tänkt att komma ut fyra gånger per år och riktar sig till en bred läsekrets av beslutsfattare, journalister, analytiker och andra intressenter.

Rapporten finns på <http://www.skogsindustrierna.org/pressrum/kvartalsrapport>.

Kontakt:

Marianne Svensén
Skogsindustrierna
Box 55525
10204 Stockholm
marianne.svensen@skogsindustrierna.org
Telefon: +46 706 05 99 97